

Dragi sedmošolci,

Večina je sicer že oddala seminarsko nalogo v Wordu oz. fotografijo plakata, tisti ki pa tega še niste storili, pošljite izdelek **do nedelje, 24.5.** na moj e-naslov: grilc.tinkara@gmail.com.

Pred dvema tednoma ste se posvetili dvema verstvoma iz daljne Azije, danes pa se že selimo nazaj v naš kulturni prostor, saj si bomo najprej ogledali značilnosti **judovstva** in iz judovstva izhajajočega **krščanstva**, ki je najbolj razširjeno verstvo v Evropi. Preglej prispevke in v zvezek odgovori na **zastavljena vprašanja**.

JUDOVSTVO

Judovstvo

Davidova zvezda in menorah sta simbola judovstva.

- Najstarejše **enoboštveno** (monoteistično) verstvo.
- Vera Judovskega ljudstva.
- Začelo se je z Abrahamom. Pomemben prerok je Mojzes.
- Judovska sveta knjiga je **tora** – pet knjig, v katerih so zapisani zakoni in navodila vernikom (tudi deset božjih zapovedi).
- Tora je del Stare zaveze (Stara zaveza – tudi del krščanskega Svetega pisma.)
- Duhovnik se imenuje rabin.
- Pomembni prazniki so: jom kipur (spravni dan), sabat (sobota), pasha (judovska velika noč).
- Sobota je dan počitka.
- Obstaja več verskih skupnosti.
- Najbolj znana sveta kraja sta Jeruzalem in Mojzesova gora.

Judovsko svetišče se imenuje **sinagoga**. Beseda sinagoga pomeni kraj shajanja. Na fotografiji je sinagoga v Mariboru.

Judovske navade in Judje na Slovenskem:

<https://4d.rtvsllo.si/arhiv/duhovni-utrip/174428887>

Abraham je svetopisemska oseba. Po izročilu začetnik judovega rodu.

Praznik hanuka:

<https://www.youtube.com/watch?v=WSWIKIGHVRo>

Praznik judovskega novega leta:

<https://4d.rtvsllo.si/arhiv/porocila/174641858>

Mojzes

- Živel je v 13. st. pr. n. št.
- Bil je verski voditelj, prerok in zakonodajalec.
- Je najpomembnejši prerok judovske vere.
- Izraelce (Jude) je odpeljal iz suženjstva v Egiptu nazaj v Izrael in jih na poti vodil preko številnih ovir.
- Na gori Sinaj naj bi od Boga prejel deset božjih zapovedi.
- Umrl je v visoki starosti in Judom zapustil zbirko zakonov in postav – Toro.

Deset božjih zapovedi

1. Veruj v enega Boga!
2. Ne skruni božjega imena!
3. Spoštuj soboto, gospodov dan!*
4. Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na Zemlji!
5. Ne ubijaj!
6. Ne nečistuj!
7. Ne kradi!
8. Ne pričaj po krivem!
9. Ne želi svojega bližnjega žene!
10. Ne želi svojega bližnjega blaga!

* Pojasnilo: 3. božja zapoved je v krščanstvu nekoliko spremenjena in se glasi: Posvečuj Gospodov dan!

1. Najdi ustrezne pare in jih prepisi v zvezek.

10 božjih zapovedi	dan počitka
Abraham	sveta knjiga
Tora	judovski duhovnik
rabin	prazniki
jom kipur, pasha, roš hašana	»oče judovstva«
sinagoga	Mojzes
sobota	hiša molitve

- Na prejšnji strani imaš zapisane božje zapovedi. Izpiši vsaj 4, ki veljajo za vse človeštvo, ne samo za jude.
- Katera zapoved kaže na monoteizem pri judovski religiji?
- Kako se imenuje judovska molilnica in kako judovska sveta knjiga?
- Kdo je rabin?
- Kaj je hanuka? Kako jo praznuje judovska družina, ki živi v Sloveniji?

KRŠČANSTVO

Preglej spodnje prispevke in odgovore na vprašanja zapisuj v zvezek.

- Zakaj misliš, da je bil Jezus med ljudmi zelo priljubljen?
- Izpostavi Jezusove nauke, ki so pomembni za vse ljudi.
- Kje in kdaj se pojavi krščanstvo?
- Spodnji diagram kaže delitve znotraj krščanstva. Navedi vsaj 4 razlike med pravoslavljem in rimskokatoliško cerkvijo.

- Kdaj in zakaj se pojavijo protestantske cerkve?
- Kakšne so glavne razlike med evangeličansko in rimskokatoliško vero?

Protestantizem:

<https://www.youtube.com/watch?v=Ihb8XR0BnIQ&t=14s>

Evangeličanka Saša:

<https://www.youtube.com/watch?v=yVT9bsmpO9c>

Kršćanstvo

Križ je simbol krščanstva.

- Je **enoboštveno** verstvo.
- Nastalo je iz judovskega verstva.
- Začetnik je Jezus Kristus – božji sin. Z žrtvovanjem na križu premaga zlo in grehe pri ljudeh – je odrešenik.
- Verniki se kesajo za svoje grehe in odpuščajo drugim ljudem.
- **Sveto pismo** ali Biblija je sveta knjiga krščanstva. Sestavljata jo Stara in Nova zaveza.
- Verske obrede opravlja duhovnik.
- Pomembni prazniki so: velika noč, božič, binkošti ali praznik Svetega duha, Marijino vnebovzetje.
- Ni enotno verstvo – obstaja več krščanskih cerkva: katoliška, pravoslavna, protestantska in anglikanska.
- Najbolj znani sveti kraji so Jeruzalem, Betlehem, Mojzsova gora (Sinajski polotok), v Sloveniji Brezje na Gorenjskem.
- Nedelja je dan počitka.

Kršćanski verniki opravljajo verske obrede v **cerkvah**. Na fotografiji je cerkev sv. Mihaela ob cesti, ki pelje v Črno vas na Ljubljanskem barju.

Velika noč: <https://www.youtube.com/watch?v=I-H7uVhlgQc>

Božič: <https://www.youtube.com/watch?v=tBeOLqWdLgg>

Pravoslavni božič: https://www.youtube.com/watch?v=i-v5_TdMof8

Jezus Kristus

- Rodil se je med letoma 7 in 4 pr. n. št. v judovski družini v Betlehemu, umrl je med letoma 30 in 33 v Jeruzalemu.
- Bil je skromen in delaven, izučil se je za tesarja.
- Pomagal je ljudem v stiski, opravljal dobra dela, širil ljubezen in razumevanje med ljudmi, zdravil bolnike.
- Ljudje so ga imeli za odrešenika, verjeli so, da jih bo na miroljuben način rešil rimske nadoblasti.
- Zaradi svojega delovanja je bil kaznovan s križanjem.

Jezusovi nauki

- V življenju je najpomembnejša ljubezen med ljudmi.
- Spoštovanje, pomoč, nesebična dejanja in skromnost so vodilo vsakega kristjana.
- Napake je treba odpuščati in ljudem dati novo priložnost v življenju.
- Držati se je treba desetih božjih zapovedi. (gl. stran 94)

Kršćansko bogoslužje opravljajo **duhovniki**. Krščanske verske stavbe so **cerkve**. Kristjani gradijo tudi **samostane**, v katerih menihi in redovnice svoje življenje posvečajo veri. Častijo **nedeljo**, ki je dan počitka. Največji **krščanski prazniki** so božič, velika noč, Marijino vnebovzetje. V človekovem življenju so pomembni **verski obredi**: krst, prvo obhajilo in birmo. Najbolj znani **sveti kraji kristjanov** so Jeruzalem, Betlehem in Mojzsova gora na Sinajskem polotoku.

7. Kako se imenuje voditelj rimskokatoliške cerkve oz. RKC? Kje je središče RKC?
8. V zvezek napiši značilnosti dveh največjih krščanskih praznikov.

božič	velika noč
 A collection of small figurines depicting the Nativity scene. Mary is seated on the left, Joseph is kneeling in the center, and the infant Jesus lies in a manger on the right. A donkey and ox are also present, and a ladder leans against a stone wall in the background.	 A large, round, golden-brown cake with a spiral pattern on top, sliced open to reveal a filling. It sits on a wooden cutting board next to a small red vase with white polka dots containing white and purple flowers. Some nuts are scattered on the board.